

ENESEI HÍRMONDÓ

ENESE KÖZSÉG NEGYEDÉVENTE MEGJELENŐ INFORMÁCIÓS KIADVÁNYA

A KÖLTSÉGVETÉS FŐ ÖSSZEGE: 288 MILLIÓ FT

Hasonló számokkal indulhattunk neki a 2014. évnek mint a tavalyinak. A költségvetésben egy jelentős változással számolhattunk: a közös hivatal normatíváját az idén a székhely

község – azaz Enese kapja. 2013-ban a társult települések fizették be a hivatal fenntartásához, működtetéséhez szükséges összeget. Enese számlájára.

A BEVÉTELI OLDALON A KÖVETKEZŐ FŐBB SZÁMOK SZEREPELNEK:

- a hivatal működésére **52,4 millió forintot** könyvelhetünk el (ebből 17 milliós elvonás, „beszámítás” súlyt bennünket)
- az óvoda működtetésére: **60 millió forint**
- gyermekétkeztetésre (nyersanyagnorma + állami támogatás) **21 millió forint**
- helyi adóbevétel **66 millió forint**
- közvilágítás, zöld területek fenntartása, szociális juttatásokra **14 millió forint**
- önkormányzati igazgatási tevékenység: **20 millió forint**
- egészségügyi feladatokra **4,5 millió forint**
- egyéb bevételek (ingatlan értékesítés, vagyon bérbeadás, MVH – pályázat, áfa) **60,5 millió forint**

KIADÁSI OLDAL:

- gyermekétkeztetés: 26 millió forint
- út karbantartás, utak-járdák felújítása: 31,7 millió forint
- önkormányzat jogalkotási tevékenysége: 25,5 millió forint
- civil szervezetek támogatása 3,1 millió forint
- óvoda és közös hivatal működtetése: 107 millió forint
- város- és községgazdálkodás: 51,3 millió forint
- közvilágítás: 4,5 millió forint
- egészségügy 4 millió forint
- könyvtár 3,2 millió forint
- családi napközi 3,3 millió forint
- közművelődés – hagyományos közösségi kultúra 14,6 millió forint
- egyéb 13,9 millió forint

A részletes költségvetést a www.enese.hu honlapunkon olvashatják. **Mesterházy József**

2014. ÉVI TERVEK, ELKÉPZELÉSEK

- A Korn-ház felújítása
- Falubusz vásárlása -sikeres pályázat estén
- Járdafelújítás a faluközpontban
- /evangélikus templom-Köz /mindkét oldal kultúrház -iskola-temető)
- Füves pálya kialakítása a játszótér mellett
- Kultúrház, hivatal újrafestése
- Magas színvonalú rendezvények szervezése
- Civil szervezeteink támogatása
- Enesei alkotók napja /március 29.
- Virágosítás 1. Nyárfa előtt
  2. Virágkonténerek a faluközpontban
  3. Utcákban
- Hunyadi utca aszfaltozása
- Járda szélesítés
  1. Óvoda előtt
  2. Vasúton túl Hunyadi – Rákóczi u. között
- Színpad az iskolába
- Játszótér világítása
- Hulladékudvar építésének előkészítése

A 2014. ÉVI PARLAMENTI VÁLASZTÁS EREDMÉNYE KÖZSÉGÜNKBEN

2014. április 6-án vasárnap községünkben is országgyűlési képviselőt választottunk. Az 1432 választópolgárból 838-an járultak a szavazó urnához. (Részvételi arány 58,5 % – ez valamivel alacsonyabb mint az országos átlag)

18 listára lehetett szavazni. A 4 legtöbb szavazatot kapott lista:

• Fidesz:	477	• Jobbik:	181
• Összefogás:	126	• LMP:	27

A többi 14 lista összesen 20 szavazatot kapott. Ezeket részletesen nem közöljük. Érvénytelen szavazatok szám: 5.

KÉPVISELŐJELÖLTEKRE LEADOTT SZAVAZATOK

- **Gyopáros Alpár** (Fidesz)..... 471 szavazat
  - **Magyar Zoltán** (Jobbik)..... 190 szavazat
  - **Kránitz László** (Összefogás)..... 131 szavazat
  - **Szakács Gyula** (LMP) ..... 32 szavazat
- 9 képviselőjelöltre lehetett szavazatot leadni.

A többi 5 jelölt 9 szavazatot kapott.

NÉPFŐISKOLA

SZIRBEK ISTVÁN művészettörténész

„Mindig nagy öröm számomra Enesére jönni. Itt baráti körben, jó hangulatban mesélhetek. Felelevenítjük a párizsi utazás közös emlékeit, az előző előadások emelkedett pillanatait.

Köszönöm Önöknek, hogy itt lehetek... és remélem, még sokszor jöhetnek...”

LAJTMANN CSABA, a Reflex Környezetvédő Egyesület munkatársa

„Örömmel tettem eleget a felkérésnek és külön örömmel töltött el, hogy a helyiek nyitottak voltak a „zöld” gondolatokra. Remélem, az én előadásom is segített, hogy Enese elindulhasson a fenntarthatóság felé és valamikor a nem túl távoli jövőben önellátóvá váljon energetikailag és élelmiszer termelésben is.

MAGYAR TÖRTÉNELMI BORVIDÉKEK

Holló Ákos: A Mátrai borvidék

„Kedves Eneseiek!

Nagyon kedves embereket és borkedvelőket ismertem meg Önökben. Köszönöm, hogy itt lehettem!”

XXV. FALUNAP

A Jubileum és a Retro jegyében

2014. AUGUSZTUS 16. SZOMBAT

- 11.00 Ökumenikus istentisztelet a katolikus templomban
- 12.00 Ebéd a focipályán
- 13.00 Ugrálóvár – óriáscsúza gyerekeknek
- 14.00 Polgármester köszöntője, Virilisták köszöntése
- 14.30 A Borostyán Kórus fellépése
- 15.00 A Derőce táncol
- 15.45 Színpadon a Hobby Band
- 17.30 Dévényi Tibi bácsi –a Retro jegyében
- 19.30 Tombola
- 20.30 Fenyő Miklós és zenekara –élő koncert
- 22.00 Tűzijáték
- 22.15 Bál

ESEMÉNYNAPTÁR 2014.

- Február 20. csütörtök, 18.00: *Közmeghallgatás*
- Március 14. péntek, 18.00: *Emlékezés az 1848/49. évi forradalomra és szabadságharcra*
- Március 29. szombat, 17.00: *Enesei zenészek fellépése az aulában*
- Április 16. szerda, 18.00: *Tavaszköszöntő*
- Május 1. csütörtök: *Majális és Virágmajális*
- Május 25. vasárnap: *Hősök napi megemlékezés*
- Június 8-9. vasárnap-hétfő: *Pünkösdi búcsú*
- Június 21. szombat: *Hagyományok Napja*
- Július 4-11. *Kirándulás Erdélybe*
- Augusztus 16. szombat: *25. Falunap*
- Október 22. szerda, 18.00: *Emlékezés az 1956. évi forradalomra és szabadságharcra*
- November 8. szombat: *Idősek napi megemlékezés*
- December *Adventi programok*

Impresszum: Enesei Hírmondó. **Kiadja:** Polgármesteri Hivatal, Enese. **Megjelenik:** negyedévente 650 példányban. **Felelős szerkesztő:** Mesterházy József. **Nyomdai előkészítés és nyomás:** Wasco Trade Kft., Győr, Viza u. 4., Tel.: 96/517-793, Fax: 96/517-794

VIGYÁZZUNK JOBBAN KÖRNYEZETÜNKRE!

KÖSZÖNET AZ ÖNKÉNTESÉKNEK

Ha a Föld kiabálni tudna az eldobott, már nem használt tárgyak miatt, bizony állandó fejfájásunk lenne a szűnni nem akaró hangok miatt.

Bármerre megyünk, több – kevesebb- szeméttel találkozunk. Elhajított sörös doboz, csokispapír, üres műanyag palackok, döglött állat – maradékok.

Önkénteseink még bizarabb esetekről is tudnának beszélni...

Március második felében mintegy húsz enesei indult

útnak, hogy gyógyítsa a táj-sebeket. A falu külterületén három irányba indultak: 1. Rábacsécsény irányába, 2. Bezi felé, 3. A régi konyi országút mentén A község belterületén a 85. számú főút mentén „gyűjtöttünk”.

Jóllehet minden évben szerveztünk szemétszedést, a mennyiség csak nem akar csökkenni. Idén is egy 5 m³-es konténerrel töltöttük meg.

Közmunkásaink heti egy-két alkalommal a falu frek-

ventáltabb területeit veszik célba. S nem eredménytelenül – egy-két zsák „termést” mindig betakarítanak.

Pedig egy kis odafigyeléssel, tudatosabb gondolkodással és cselekvéssel MINDENKI tehet a tisztább Eneséért, tisztább környezetéért.

- Nagy előrelépés lenne, ha dohányosaink nem dobnák el a csikket.
- Hazafele menet elfogyasztott termékeink (csoki, sör, pálinka stb.) csomagolását hazáig cipelnék.

- Együtt vigyáznánk KÖZÖS PÉNZÜNKBŐL felújított épületeinkre, játszóterünkre, virágainkra....

Szinte mindnyájan léptük már át a határt Ausztria fele. Burgenlandba érve megálapítottuk:

Milyen tiszta, milyen rendezett!!! Nem jobb egy olyan környezetben élni? Tegyük érte – s a munkának, törődésnek meglesz az eredménye!

Mesterházy József

SAKK: MEGYEI II. OSZTÁLY VÉGEREDMÉNYE

1. Kapuvár	22 pont
2. Enese	15 pont
3. Töltéstava	15 pont
4. Levél KSE 2. csapat	12 pont
5. Soproni MAFC	11 pont
6. Szimultán – Győrújfalú 2. csapat	10 pont
7. Kisfalud	8 pont
8. Levél KSE 1. csapat	5 pont
9. Szimultán – Győrújfalú 1. csapat	2 pont

Versenyzőink: *Németh Gábor, Nagy László, Maller Tibor, Zsenák György, Mesterházy József*
Győzelem: 3 pont, döntetlen: 1 pont.

Eredményeink:

1. forduló	Levél KSE 1. – Enese	3 : 1
2. forduló	Enese - -	-
3. forduló	Enese – Levél KSE 2.	2 : 2
4. forduló	Szimultán SE 2 Győrújfalú – Enese	2 : 2
5. forduló	Enese - Szimultán SE 1 Győrújfalú 3	3:1
6. forduló	Töltéstava – Enese	3:1
7. forduló	Enese – Kapuvár	1:3
8. forduló	Kisfalud – Enese	2:2
9. forduló	Enese – Soproni MAFC	2,5 : 1,5

KÖSZÖNET

Köszönöm mindazok munkáját, akik március 22-én, szombaton délelőtt részt vettek a szemétszedésben.

Mesterházy József
polgármester

Gyülekeznek az önkéntesek a hivatal előtt

SZÁJHARMÓNIKÁTÓL A SZINTETIZÁTORIG

Kora tavaszi napsütésben a Soproni utcába indultam – beszélgetni Balikó Feri bácsival. Jól felszerelt stúdióba lépek, a „boszorkánykonyhába”, ahol Feri bácsi várásolja elő a dallamokat szintetizátorából. A polcokon régi bakelit lemezek: Kovács Kati, Záray-Vámosi és mulatós nóták.

Az Enese muzsikál legidősebb fellépője így emlékezik a kezdetekre: Már kisgyerek koromban szerettem a zenét hallgatni, később búcsúkba jártunk – ott is mindig a zenére koncentráltunk. Édesapámtól kaptam egy szájharmónikát, az volt az első hangszerem. A következő pedig egy, a tangóharmonika elődjének nevezhető zeneszerszám: ez még másként szólt, amikor húzták és tolták.

1961-ben katona voltam Budapesten. Szüleim vettek egy igazi tangóharmónikát, ezt a hadseregbe is magammal vittem. Az ezredben sokan nem tudtak zenélni, kevesen muzsikáltak valamilyen hangszeren. Évente pár alkalommal szórakoztattam katonatársaimat, zenés rendezvényeken léptem fel.

A leszerelés után elkezdtem dolgozni. Első munkahelyem a vagongyár volt,

onnét az Autójavítóhoz kerültem. Tanult szakmában, karosszéria lakatosként kerestem a kenyerem. 46 évesen magánvállalkozó lettem a faluban, innét mentem nyugdíjba.

A katonaság után 10–20 évig hangszer sem fogtam a kezembe. Sokszor elgondolkodtam azon, talán a zenélésből is élhettem volna... Ezt a hosszú kihagyást azonban máig sem tudom megmagyarázni.

Tizenöt évvel ezelőtt jött egy fordulat. Unokáim szintetizátort kaptak ajándékba a szülőkötől. Engem is érdekelt s rövidesen játszani próbáltam rajta. Azóta már ez a mostani az ötödik szintetizátorom. Mindig jobb minőségűre cseréltem a régit. Ritka este, amikor nem játszom. Jó hobbit találtam és nem bántam meg, hogy újra zenélek.

Feri bácsi két évvel ezelőtt fellépett az enesei falunapon. Ma már éneklis a zeneszámokat. Egy másik községi rendezvényen a nyugdíjasokat szórakoztatta. A dallamos nótákat kedveli – a csárdást, valcert és a mulatós zenét. A számítógépből nyomtatja a szöveget, majd elkezd énekelni. Van amikor tízszer-húszszor is

eljátssza, amíg hibátlan nem lesz.

Öröm hallgatni, ahogy Feri bácsi a zenéről beszél. Legújabb terve: muzsikáját a Facebookra szeretné feltenni. Az anyag már kész – most az unokák segítségére vár.

Apropó! Az unokák. Ők is zenészek. Sokszor tapsolhattunk nekik rendezvényeinken: Csonka Zsolt és Dávid – a My Way zenészei.

Feri bácsinak a zene erőt ad. Jó egészséget kívánunk neki!

Mesterházy József

ENESE MUZSIKÁLT

Egy 2013 őszi megfogalmazott tervet sikerült megvalósítani idén március 29-én. Enesei zenészek mutatták meg tudományukat – ahogy még soha.

Rendezvényeinket az elmúlt években egy-egy fellépő muzsikus színesítette. Felléptek Tavaszköszöntőn, Majálison, Falunapon. Így egy külön programban most először. Nyugodtan írhatom: mindenki izgult közülük s én magam sem kevésbé. Vajon milyen lesz a fogadtatás? Hogy sikerülnek a fellépések?

S nemhiába volt az izgalom! Ez a fajta dopping jó hatással

volt zenészeinkre. Nagyszerű produkcióval rukkolt elő minden fellépő. A közönséget

magával ragadta a hangulat. A befejezést megkomponálni sem lehetett volna jobban.

Felállva tapsolt a közönség Ominger Sándor zenéjére, a muzsikuskok a színpadra mentek s egy óriási „happy end”-del zárult a műsor. Gratulálunk és köszönjük a fellépőknek!

- Dombi János szintetizátor
- Balikó Ferenc szintetizátor
- Kovács Lajos szintetizátor
- László Tamás szintetizátor
- Sándor Ernő gitár
- Nemes Ferenc gitár
- Nemes Imre karaoke
- Tompos Gergely tangóharmonika
- Ominger Sándor tangóharmonika

Mesterházy József

ENESEI MUZSIKUSOK ANNO...

Községünkben már évtizedekkel ezelőtt sem volt hiány jó zenészekben. Muzsikus lelkek még a szegény II. világháború előtti világban is akadtak Enesén.

Az 50-es évektől fogva egyre többen fogtak valamilyen hangszert.

A Hírmondó egyik, közelmúltban megjelent számában írtam a Bancsó

családról, a Bancsó zenekarról. Enesei zenészek elsősorban kézműves emberek közül kerültek ki: Jáger Gyula bácsi –kovács, „Kosaras” Tóth Antal, Sallai Jóska bácsi – bognár, Csillag János bácsi. „Csanaki” Horváth József, Merkó István, Ominger Sándor, Bognár Dénes bácsi, Sándor József cimbalmon játszott nagyon jól, Horváth Tibor (Rózsa

u.) tangóharmonikázott, Dombi Ferenc kitűnően szájharmonikázott.

Búcsú, bál, lakodalom nem múlt el úgy, hogy közülük többen ne játszottak volna.

Tanult zenész – klasszikus zenét játszott – Tschurl Károly. Gyermekkorától kezdve muzsikált, majd profi zenész (brácsás) lett Németországban.

ENESEI GITÁROS A CSORNAI TISZTI KLUBBAN

DOMBI JÁNOS MA MÁR SZINTETIZÁTORON IS JÁTSZIK

Már kisgyerekként érdekelt a zene, kezdetben lábasokon dobolt otthon. Akkoriban még nem volt zenetanár az iskolában, nem lehetett hangszereken tanulni.

Dombi János életében ezen a téren 1972 hozott nagy változást. A Marosi házaspár az enesei iskolában kezdett tanítani. Marosi Istvánék a szolgálati lakásban éltek s három fiú jelentkezett a Tanár úrnál: Sándor Ernő, Szalai Gyula és Dombi János gitározni kezdett. Egy évig tanultak, a végén már komolyabb számokat is eljátszottak. A Tanár úr megadta az alapokat, ő még cimbalmon is nagyszerűen zenélt.

„Első hangszerem egy szájharmonika volt, majd ezt egy Szilbek Marci által készített gitár követte” – meséli a ma már szintetizátoron is játszó zenész.

Kellemes emlékeket őriz a 70-es évek elejéről. Egy-két éven keresztül szinte minden szombaton felléptek az enesei kultúrházban. Tele volt a nagyterem táncoló – mulató fiatalokkal. Bancsó

Karcsi dalolt, Czinder Évi férje basszusgitározott, én énekeltem és gitároztam – emlékezik vissza. Zenei életében a katonaság jelentős

tárórság zenekarának tagja lett. Két éven keresztül muzsikált a tisztiklubban, ennek köszönhetően is szabad mozgása volt. Több alkalommal

lyabban már nem foglalkoztam zenével!”

Új szint és változást egy szintetizátor hozott Dombi János életébe. Régebben már

mérföldkő. Amikor 1974-ben megérkezett a katonai behívó, már egy, a szüleitől kapott dobgitáron pengette a húrokat. Részt vett egy zenei „Ki mit tud”-on, ahol barátaival 1. helyezést értek el. Az első helyezésért járó könyvet mind a mai napig őrzi. A sikernek köszönhetően a csornai ha-

játszottak a laktanya kerítésén kívül, 1975 karácsonyán Tárnokrétiben zenéltek egy bálban.

„A katonaság után hívtak Óvárra, egy jól menő zenekarhoz. De oda már nem mentem el építkezés és a család miatt. A kőnyi Czákó gyerekeket tanítottam gitározni, de komo-

volt egy kisebb szintetizátora, pár évvel ezelőtt karácsonyra kapott egy komolyabbat. Egy baleset következtében már szinte lemondott a zenéről, de a család lelket öntött belé. Először egy kézzel játszott, ma már két kézzel bűvöli a billentyűket.

Mesterházy József

RÉGI ENESEI KÉPEK

Az itt látható fényképekért köszönetet mondunk Füsi Andrásnénak, Ihász Csabának és Fölker Andrásnak.

Ihász Ferenc tanácselnök, Dombi József tanácsbíró és Giczi Antal kisbíró

Enesei vasutasok: Kiss József, Kokas Gyula, Turi János, Kránitz János, Dömötör Dezső, Bakonyvári Ferenc

Iskolások a Péterházi kúria előtt

Gazdasági épület Hugath pusztán

Enesei zenészek a vasútállomáson: Jáger Gyula, „Kosaras” Tóth Antal, Sallai Jóska bácsi, „Csanaki” Horváth József, „Csanaki” Horváth Mihály

Iskolába menet Hugath pusztán

Enesei vasútállomás

Vasúti tisztek az enesei vasútállomáson

Amikor még csak a Szili bolt falai álltak a Szabadság utcában

RÉGI MESTERSÉGEK – RÉGI ESZKÖZÖK – RÉGI JÁTÉKOK (1. RÉSZ)

A hírmondó következő számaiban Varga István (Szabadság utca) írását közzöljük. Visszaemlékezik gyerekkorára és a már elfeledett vagy mjdnem elfeledett paraszti világra, paraszti munkákra.

A minap a TV-ben arra lettem figyelmes, hogy egy 30 év körüli nőnek valaki magyarázta, hogyan kell kukoricát morzsolni. Azt sem tudta, hogyan fogja meg a kukoricát, lehet a torzsával is morzsolni, így megkímélhetjük a kezünket.

Ezen nagyon elcsodálkoztam, mert azt gondoltam, hogy kukoricát morzsolni mindenki tud.

Eszembe jutott egy régi történet, hogy a 90-es évek közepén néhány hétig nálunk lakott a Titi, a Rigó Jóska fia, akkor lehetett úgy 21-22 éves, 190 cm magas, kb. 90 kg, ki sportolt fiatal, és mindig azzal szekált, hogy segítene. Éppen akkor hoztak meg az udvarra egy kocsi akácfát, amit össze kellett hasogatni, mivel volt két cserépkályhánk, és amit fával tüzeltem. Az akácfa könnyen hasad, nem, mint a szilfa, amit egy éve hoztattam. A szilfa az Atya Úr Istennek sem akar hasadni. Szétvertem egy pár vaséket, amíg elhasogattam a szilfát. Fejszém is volt kisebb, nagyobb, lehetett válogatni.

A Titi nem tudott fát hasogatni, hiába volt olyan erős. Ezen is nagyon csodálkoztam.

A két dolognak az első pillanatban nem sok köze van egymáshoz, bele is nyugodhattam volna, de a két jelenségben már annál több a hasonlóság. A hasonlóság nem az, hogy mindkét tevékenység egyszerű mozdulatokból áll, és mindkettő viszonylag könnyen megtanulható. Hanem abban, hogy mind a kettőt, mind a paraszti munkákat általában, gyerekkorban kell megtanulni, ahogy mi is megtanultuk a szüleinktől. Ekkor az egyszerű mozdulatokat nem kell megtanulni, mert beleszületik az ember. Együtt a szüleinkkel töltöttük a szalmazsákot, ittuk a frissen fejt tejet, ott lábatlankodtunk a kukoricamorzsolás közben. Mindent együtt csináltak kicsik és nagyok, gyerekek, szülők. Jóízűen ettük a szüleink meghagyott és hazahozott maradványát, a „madárlátta” kenyeret, együtt ünnepeltük egy-egy jó vásárból hozott és a gyerekeknek adott „farkapénzt”, 1–2 Ft-ot.

Manapság inkább elválasztják egymástól az embereket, a tévé kiválóan alkalmas arra, hogy elválassza a gyerekeket a szüleiktől. Már nem közösen csinálják a közös dolgokat, mint régen.

Minden munkát akkor lehet jól megtanulni, ha abba beleszületik az ember. Éppen ezért én nagyon haszontalanak és károsnak tartom azt, amikor szervezeteket hoznak

létre azért, nehogy a gyerekek a szüleikkel dolgozzanak.

Egy-egy jó borhoz, pálinkához, az igazán jó munkához néha nem elég egy emberöltő, hogy igazán jó legyen, oda kell kettő-három is. A régi paraszti házakban a nőknek éppúgy meg volt a maguk feladata és tevékenysége, mint a férfiaknak. Ők sütötték a kenyeret, fejtek, varrtak, ügyeltek a gyerekekre, ellátták az apró jószágot, sütöttek-főztek más asszonyi munka mellett.

Sokszor nem is váltak el ezek egymástól.

Egy parasztházban sok mindent meg kellett csinálni, meg is csináltak. Az apám különösen értett a különféle munkákhoz, ez azért érdekes, mert az ő apja, ha csak lehetett, szakemberhez fordult. Az apám viszont megoldott mindent, akár mivel volt az a munka kapcsolatos. Fúrt, faragott, ha kellett, a fémhez nyúlt, de nem idegenkedett a kőművesmunkától, az elektromos áramtól sem. Soha semmi baleset nem érte.

Minket, gyerekeket sem tiltott el semmitől, mint a legtöbb házban. Mindent megengedett, de figyelt ránk.

Én is inkább az apám nyomdokait követtem. Szerintem sokszor jobban meg lehet csinálni valamit nagy odafigyeléssel.

Talán ezzel is függ össze, hogy soha nem sajnáltam a pénzt a különböző szerszámokra.

Amikor mi gyerekek felébredtünk a szalmazsákos ágyban, odakinn már elindult a munka, beszűrődtek az ébredést jelentő hangok. Javában folyt már az állatok gondozása, etetése, itatása, fejése. Hajtották ki az állatokat a legelőre, csattogtak a különböző karikás ostorok, ütemesen behallatszott a speciális, kicsi üllőkön, speciális kalapáccsal vert reggeli dal, a kapa és kasza élezése. Felkészültek a növények gondozására, kalapálták a kapákat, érdekes, hogy inkább így élezték az élezésre váró különböző eszközöket, vagy vizes kővel, nem pedig reszelővel. Talán azért, mert a reszelő előbbutóbb elkopik.

Eszembe jutott egy kép, ahol a „festőművész” a fenőkövet a lapjával ábrázolta a kaszát élező aratómunkást, amint a tokmányból kivett kaszakővel a kaszát fente. Egyből megállapítottam, hogy kaszát soha nem vett a kezébe a „művész”, ráadásul rossz megfigyelő volt. A festő nevére nem emlékszem.

Persze csak azért vehettem észre ezt a kis hibát, mert az apám már kiskoromban kivitt lucernát kaszálni, mondván lucernát kaszálni talán a legkönnyebb.

Az alábbiakban leírok egy-két mesterséget, foglalkozást, egy-két eszközt, amihez én nekem is volt valami közöm. A legtöbbhöz, mint gyerekeknek, ezért nem biztos, hogy amit írok az pontos lesz. Ezért

már előre elnézést kérek. A legtöbbször nem is szándékom, hogy részletes leírást adjak, legfeljebb, ha lesz rá igény kijavítom, ráadásul akkor, ha időm is lesz hozzá, meg segítségem is akad, mert már inkább csak diktálok.

BÁBA

A régi világban minden közösségnek meg volt az a szakembere, aki értett ahhoz a speciális feladathoz, amelyet el kellett végezni. Ilyen volt a bába, kellett, mert sokkal több gyerek született, mint manapság.

Én még bába mellett születtem, persze semmire nem emlékszem, csak a szüleimtől hallottam róla.

Tudom is, ismertem azt az asszonyt, a Margit nénit, akinél születtem. Az unokája jó barátom volt, nem meszse lakott tőlünk, ő a Szivar. Már a becenevét hívják így. A második felesége a patikus asszony. Érdekesség, hogy egészségügyi dolgozót vett feleségül a Szivar, az volt az öreganyja is, ha egy bábát annak lehet nevezni.

Az 50-es évek elején a falusi asszonyok csak akkor mentek kórházba, ha valamilyen komplikáció volt várható, vagy akkor - mint a nővérem esetében - ha valamilyen komplikáció lépett fel.

Aztán később az 50-es évek második felétől már mindenki a kórházban született.

KOSÁRFONÁS

Azt nem tudom, hogy az apám kitől tanulta ezt a mesterséget, de arra jól emlékszem, hogy rengeteg kosarat font, én magam is

készítettem az apám segítségével párat, mint gyerek, aki ott zavarkolódik a felnőttek körül, ha azok valamit csináltak. Természetesen a kosárfonást az apám felügyelete mellett kezdtem tanulni, aztán abba is maradt. A régi paraszti házban sok kosár kellett, ez szolgált tárolásra és anyagmozgatásra is. A vesszőt néha hasítani kellett, lehetett két-, három-, négyfelé is, ezekhez külön szerszámok voltak, amelyeket szintén az apám készített. Néha főzték a szép vesszőt, mert ilyenkor még jobban hajlott, míg nedves volt. Ekkor lehetett bevásárlókosarat készíteni, vagy üveget, például korsót befogni.

Artézi korsó néha fogyott. A kosárfonáshoz viszonylag nagy tér kellett, a kosárfonó maga mellé tette a különböző vesszőket, az is nagy helyet igényelt, ahogy forgatták a kosarat fonás közben. Más féle vessző kellett a kosár aljához, és más kellett a kosár füléhez. A kosárfonás a vessző begyűjtésével kezdődött, ehhez külön érteni kellett.

Itt említem meg a vesszőseprű készítését is, mint a kosárfonás melléktermékét. Isten igazából ez nem volt melléktermék, más eszközök is kellett hozzá, és más vesszőt is használtak erre a célra.

A vesszőseprűből szintén sok fogyott a régi világban. Ezzel söpörték az udvart, az utcát, de ezzel takarították az istállókat is, sőt amíg nem volt nagy a hó, ezzel söpörték a járdát is. A seprűkészítéshez a vesszőn kívül kellett egy erős bot a nyélhez, egy vagy két vaskarika és drót is.

A zompör rozsszalmából készült hasított, néha főzött vesszőből.

KUKORICAFOSZTÁS

Többek között a kosarak jó szolgálatot tettek a kukoricafosztásnál. Szerintem a kukoricafosztásnak csak az volt az egyik értelme, hogy ezzel meg lehetett hosszabbítani a napot, a másik az, hogy ekkor választották ki a vetni való kukoricát. Ekkor még nem ismerték a vetőkukorica termesztését. A kukoricát napközben csak letörték a száráról, beledobálták egy kosárba, majd innen a földről székérral behordták az udvarba, ahol egy nagy kupacba rakták. A kukoricán még fent volt a takarólevél, ezt kellett leszedni a kukoricáról. Ezután mehetett a kukorica a göréba,

a padlásra, vagy felfonták a legszembeket egy erős drótszálla és felakasztották egy száraz, hűvös helyre. Ebből lett a vetnivaló. A kukoricafosztás általában este volt, ilyenkor összejött a környék apraja-nagyja. A felnőttek dolgoztak, a gyerekek pedig játszottak a sötétben, ezt nagyon élvezték. A csuhéból később több mindent lehetett csinálni, például: játékot, kosarat, lábtörlőt. A kukorica szárát csak később vágta ki és szedték össze, ezt előbb a tehének elé dobták, majd amikor azok már lerágták róla a levelet, el lehetett égetni. Jól égett. A lerágott kukoricaszárát hívták kukoricabódnak, amikor összerakták, ezzel fűtötték fel a kemencét.

Folytatjuk...

Varga István

A csend világa..!

Ha a csend néha hozzánk beszélni tudna
Elmondhatná nekünk milyen is e világ.
Hogy a hajnali mezőkön a harmatcseppek között
Mennyire boldog a sok-sok szomjas virág.

A csend világa az néha fájó is tud lenni.
Ha csak a képzelet mi megteremti arcod.
Hol a szívnek ezernyi dobbanása jelzi,
A mélyben némán vívott szerelmi harcot.

De most ne a szót, ha a csendet figyeld!
A színes mozdulatot, mi tőlem egy üzenet.
Az érintést, mi feléd a szeretetből árad.
Hogy ott balzsamként járja át szerető szívedet.

Mezőfi László

ÓVODAI HÍREK

Januárban a kiscsoportosok létszáma 3 fővel, április 1-től 1 gyermekkel gyarapodott, most 30-an vannak és még 2 kisgyermek fog érkezni. A középső csoport létszáma maradt 28, a nagyoké sem változott, az ő létszámuk 25 fő. Összes létszámunk 83 óvodás.

A nagycsoportosok túl vannak az iskolaérettségi vizsgálaton. 5 szülő kérte, hogy szeretnék, ha gyermekük még egy évig óvodában maradjon. A nagycsoportos óvó nénik indokoltnak látták a szülők kérését, így óvodavezetői határozattal maradhatnak még egy évet az óvodában.

A csoportlétszámaink nagyon magasak, ennek ellenére mindegyik csoportban minőségi munka folyik, a fejlesztéseken kívül gondot fordítunk a tehetség gondozására is. A gyerekek sokat és sokféle játékkal játszhatnak, és most hogy feljött a jó idő, sokat tartózkodnak a szabadban.

PROGRAMJAINKRÓL:

Nagyon jól sikerült a gyerekek farsangja, mindenki beöltözött és tízóraiig a szülőkkel együtt farsangolhattak. Tízórai után meglátogatták egymást a

Rajzversenyen részt vett kiscsoportosaink Bajnok Alíz és Maller Mira

csoportok, együtt táncoltak, játszottak, énekeltek. A gyerekeknek mindig az a legérdekesebb, amikor a felnőttek is beöltöznek és velük együtt vigadoznak.

A gyerekek farsangja utáni nap volt a felnőttek farsangi bálja. A 90 fős ven-

dégsereg kb. 80%-a beöltözött, szebbnél szebb és ötletes jelmezekbe. Szabó Szilvia showtáncosai adtak műsort a bálzóknak. Az óvoda Szülői Munkaközössége szervezte a bált, a bál bevételéből játékokat fognak kapni a gyerekek, valamint kirándulásuk és más programjaik megvalósulását is segíti. Köszönet mindenkinek, aki a bál szervezésében részt vett, köszönöm mindenkinek a részvételt, aki bálunkat megtisztelte, és köszönet azoknak, akik a bálon nem vettek részt, de támogatói jegy vásárlásával hozzájárultak bálunk sikerességéhez. Külön köszönet az Enese Húsnak, Horváth Andrásnak, Dr. Ferenczi Évának a nagyon értékes felajánlásokért.

A tavasz folyamán több óvoda által szervezett programon vettünk részt.

Könyban a versmondón Bessenyei Kevin, Herczeg Virág, Kovács Lilla, Gulyás Luca, Szakács Szonja, Vajda Csenge képviselték óvodánkat egy-egy szép gyermekverssel.

A győrújbaráti rajzversenyre mind-egyik csoportból 2 kisgyermek rajzát küldtük el, ennek előzménye egy házi verseny volt, és a legtöbb szavazatot kapott gyermekmunkák kerültek továbbjutásra. A kiscsoportból Bajnok Alíz, Maller Mira, középsőből Gulyás Luca, Élő Vanda, nagycsoportból Kiss Viktória és Rátkai Johanna munkái jutottak a zsűri elé. Gulyás Luca 3. helyezést ért el, Kiss Viktória és Rátkai Johanna külön díjasok lettek. Bajnok Alíz neve sajnálatos módon kimaradt a honlapra feltett szövegből, kárpótlásként a fotóját most beletesszük az újságba. Nyúlón két óvodásunk vett részt az énekversenyen, Szarka Iván a nagycsoportból, valamint Elek Emma a kiscsoportból. Emma korosztályában 1. helyezett lett.

Gratulálok minden óvodásunknak, akik részt vettek és képviselték óvodánkat, valamint az óvó néniknek és dajka néniknek, akik segítettek a felkészülésben.

Énekmondón Nyúlón, Elek Emma, Szarka Iván és az óvó nénik

Április 9-én Győrladamérra mennek nagycsoportosaink mesemondók találkozója.

Az úszó tanfolyamot megkezdjük, 14 nagycsoportos és 4 középsős jár. A gyerekek utaztatásának a költségét az önkormányzat fizeti.

30-án nálunk kerül megrendezésre a „Szépen szól a kis pacirta” énektalálkozó. Tschurl Károly támogatásával valósul meg ez a program.

Készülünk a húsvétra, a napi játékok és foglalkozások már az ünnep körében zajlanak.

Az óvoda dolgozói nevében kívánok minden Kedves Olvasónak kellemes húsvéti ünnepeket!

Szabóné Horváth Judit
óvodavezető

FELHÍVÁS

Az alumínium palackokat folyamatosan gyűjtjük. Kérem, ne a szemétkosárba dobják, hozzák ide az óvodához, összegyűjtjük és elszállítjuk. A kapott összeggel kiegészítjük a gyerekek kirándulását.

ISKOLAI HÍREK

A 2013/14-es tanév első félévét a 196 tanulóból 41-en kitűnő ill. jeles eredménnyel teljesítették. Az iskola magatartás átlaga 4,3; szorgalmi átlaga 3,9, az összes tantárgy tanulmányi átlaga pedig 4,0 lett. Elég-telen osztályzatot egy vagy több tantárgyból 14 tanuló kapott. Idén is meghirdettük azoknak a tanulóknak, akik szeretnének tanulmányi eredményükön javítani a „Javíts a jegyeden!” pályázatot. Bízunk benne, hogy minél többen teljesítenek majd félévi eredményükhöz képest jobban. A húsz 8. osztályos közül 14 tanuló írt írásbeli felvételit, melyen 62%-ot értek el.

Februárban alsós és 5. osztályos tanulóink ismét a „Zenebirodalom” előadásán vehettek részt Győrben, ahol a koncertnek nagy sikere volt. A farsangolást a felsősök nyitották, mindegyik osztály fergeteges műsort adott elő. Élőné Ruzsa Brigitta 5. osztályosai nyári Mikulásnak öltözve tartottak twistpartyt, Horváth Károlyné 6. a-s csa-

6. OSZTÁLY (a jelenlegi 7. osztályosok)

2013. 6. osztály	MATEMATIKA	SZÖVEGÉRTÉS
ISKOLÁNK ÁTLAGA	1428	1484
Országos átlag	1489	1497
Községi iskolák átlaga	1432	1423

8. OSZTÁLY (a jelenlegi középiskolai 9. osztályosok)

2013. 8. osztály	MATEMATIKA	SZÖVEGÉRTÉS
ISKOLÁNK ÁTLAGA	1649	1585
Országos átlag	1620	1555
Községi iskolák átlaga	1555	1490

pata a Pálinka dalra mulatott, Lakatosné Rozsnyai Henriette 6.b osztályosai Görögországba repítettek minket, egészen az Olümposz csúcsára, Dömötör Csaba 7. osztályosai szemképráztató fekete-fehér akrobatikus produkciót adtak elő, Szeli Istvánné búcsúzó nyolcadikosai pedig – stílusosan – leszerelő öreg bakaként mulattattak bennünket.

Külön dicséret illeti a 4. osztályosokat is, akik az alsós közönséget lepték meg profi táncukkal. Március 7-én a Nyitott Kapuk napján Gergely járással csalogattuk

iskolánkba a leendő első és 5. osztályosokat.

Március 15-én az első osztályosok nagyobb társaikkal emlékeztek az 1848-as hősökre. Az ünnepi műsort Takács Viktorné, Molnár Andrea és Horváth Károlyné rendezte.

Március végén, az ifjúsági napon a felső tagozatosok a mozgáskorlátozottak életkörülményeivel, az internet veszélyeivel és elsősegélynyújtással ismerkedtek. Természetesen mellette nem maradhatott el a fiúknak foci, a lányoknak pedig

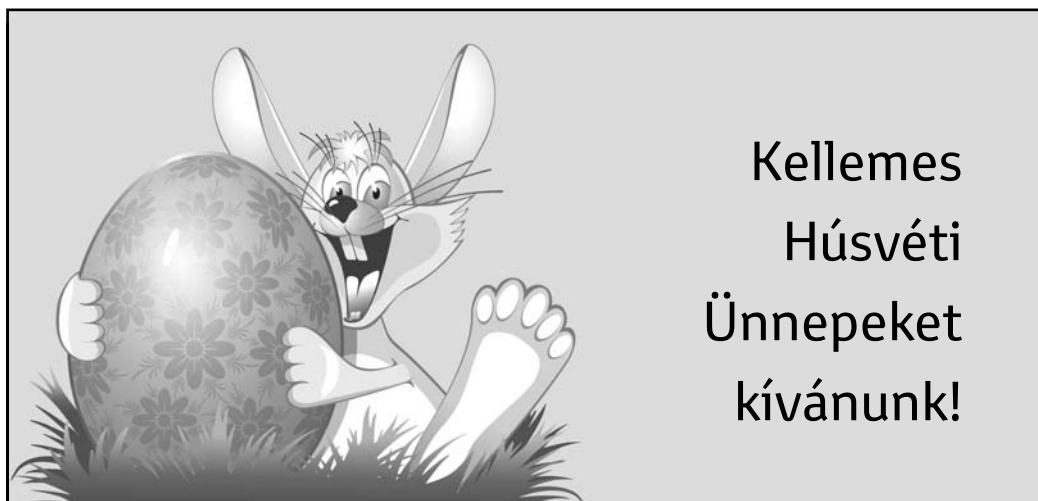
egy lendületes aerobik foglalkozás.

Az alsó tagozatosok a Hangraforgó együttes zenés irodalmi tavaszköszöntőjén vehettek részt, ami nagy tetszést aratott a gyerekek körében, mint ahogy a hintózás és a lovaglás is.

Az Országos Kompetenciamérés keretében tizedik alkalommal került sor matematika és szövegértés területén a tanulók mérésére. A mérés teljes körű, az ország minden általános- és középiskolájának 6, 8. és 10. osztályára kiterjed. A mérés célja megismerni, hogy a tanulók mennyire képesek alkalmazni az elsajátított ismereteket a mindennapi feladatokban. A következő eredmények születtek.

Mivel már régen volt szünet, ezért a tanulóink alig várják, hogy a tavaszi szünetben kipihenhessék magukat, ami április 17-től -23-ig tart.

Bartos Ilona
igazgató

Kellemes
Húsvéti
Ünnepeket
kívánunk!

MAJÁLIS ÉS VIRÁGMAJÁLIS

ÁPRILIS 30. SZERDA

18.30 Májusfa állítás a foci pályánál muzsikaszó mellett
– Tompos Gergely tangóharmonikázik

Táncol a Derőce

19.30 „Enesei ecsetvonások”

Enesei alkotók kiállítása a kultúrházban

MÁJUS 1. CSÜTÖRTÖK

09.00 Virágkiállítás és virágvásár

Főzőverseny kezdete

10.00 *Hölgyek focija*

10.30 *Faültetés a 2013. évben születettek tiszteletére*

12.00 *Ebéd – főzőverseny értékelése*

Papatyi-Tóth Tünde énekel

13.00 *A szintetizátornál Dombi János*

13.00 *Ugrálóvár és Óriáscsúzda gyerekeknek*

14.00 *Játsszóház gyerekeknek*

14.00 *Nemes Imre a színpadon – karaoke*

15.00 *Légpuska lövészet Major Zoltánnal*

15.45 *Retro – majális*

Mozgalmi dalok a Borostyán Kórus előadásában

16.00 *A Derőce fellépése*

17.00 *Erős emberek versenye 2014*

19.00 *My Way koncert*

FŐZŐVERSENY

Időpont: 2014. május 1. csütörtök

Helyszín: enesei kézilabda pálya

Étel: szabadon választott

Nevezési határidő: 2014. április 24. csütörtök 17 óra

A nevezők 10.000 forintos vásárlási utalványt kapnak.

A részleteket április 24-én csütörtökön 17 órai kezdettel beszéljük meg a polgármesteri hivatalban.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Enese Község Önkormányzata

„ENESEI ECSETVONÁSOK”

Április 30-án szerdán 19 óra 30 perckor „Enesei ecsetvonások” címmel kiállítást szervezünk.

Mindazon polgártársaink műveiből állítunk ki, akik különböző technikákkal alkottak.

Elképzeléseink szerint 10–10 művet állítanak ki a kultúrházban.

Kiállító alkotók: **Patai Zoltán, Sándor Ernő, Sándor Linda, Élő Attila, Ratatics Gábor, Jakab Katalin, Kocsis Szabolcs.**

A községünkben származó, már elhunyt **Bancsó Lajos** szobrász-festőművész alkotását is megtekinthetik.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

ERŐS EMBEREK VERSENYE 2014.

A Majális - Virágmajális napján május 1-én 17 órai kezdettel ismét megszervezzük

az **ERŐS EMBEREK VERSENYÉT.**

Jelentkezni lehet Dömötör Csabánál

06 20-452-0830 vagy a polgármesteri hivatalban

Nagy Lászlónál (363-013)

Jelentkezési határidő: április 24. csütörtök 16 óra

Enese Község Önkormányzata

TAVASZKÖSZÖNTŐ

Az enesei iskola színjátszóköre április 16-án szerdán
18 órai kezdettel adja elő
a „**Ludas Matyi**” színdarabot.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel
várunk az aulába.

VI. HAGYOMÁNYOK NAPJA – ENESE

2014. Napisten hava 21. nap

„Őseink lelkéből gazdagodni”

14.00 *Köszöntő – Megnyitó*

14.05 *Vers – Juhász Gyula: Trianon*

14.15 *Borostyán Kórus népdalokat énekel*

14.30 *Enese, Bezi és Bős táncosai – I. blokk*

16.15 *Színpadon a Kajkavci Horvát népzene és táncok*

17.45 *A Sebő Együttes műsora*

19.15 *Enese és Bős táncol – II. blokk*

21.00 *Tábortűz*

A délután folyamán népi játszóház – körhinta.

Egész délután a Hanyi Táltoscsikók műsora színesíti rendezvényünket – jurta, íjászat.

Estebéd: Babgulyás és pörkölt

Lángos és nagyanyáink süteményei!

Enese Község Önkormányzata